

ادامه از صفحه اول

آیا ایران ثروتمند است؟

این رقم وقتی با تولید ناخالص داخلی برخی کشورها مانند آمریکا (۱۸هزار میلیارد دلار)، چین (۱۲هزار میلیارد دلار) و حتی ایران (۵۰۰ میلیارد دلار) مقایسه می‌شود، رقم بالایی به نظر نمی‌رسد. در واقع آمریکا در یک سال، یک‌ونیم برابر کل ارزش ذخایر نفت و گاز ایران و چین معادل ارزش کل ذخایر نفت و گاز ایران، فعالیت اقتصادی دارند. به‌این‌ترتیب، آیا می‌توان پذیرفت ایران به لحاظ نفت و گاز کشور ثروتمندی است؟ پاسخ به‌طور طبیعی منفی است. واقعیت این است که ارزش منابع طبیعی و خام در دنیا رو به کاهش بوده و خواهد بود. یک بشکه نفت پنج‌دلاری در سال ۱۸۷۰، در اصل ارزشی معادل ۱۲۰ دلار کنونی داشته است. ارزش نفت ۵۵۰دلاری فعلی نسبت به ۱۵۰ سال گذشته، بیش از دو برابر کاهش یافته است. دیگر هیچ کشوری نمی‌تواند بر مبنای منابع طبیعی و ذخایر معدنی خود ادعای ثروتمندی کند. امروزه در دنیا کشورهایی وجود دارند که بدون داشتن کمترین منابع طبیعی و ذخایر معدنی، در زمره کشورهای ثروتمند دنیا قرار دارند؛ از این کشورها می‌توان به تایوان، سنگاپور و بسیاری از کشورهای پیشرفته دیگر اشاره کرد. مبنای ثروت این کشورها، نیروی انسانی متخصص و ماهر و همچنین تولید علم و فناوری است. به فرض، اگر امکان این وجود داشت که ۱۲هزار میلیارد دلار این میزان پیول را یک‌جا به دست آورد و بین جمعیت کنونی ایران (۹۰ میلیون نفر) تقسیم کرد، سهم هر ایرانی رقمی در حدود ۱۲۰ هزار دلار می‌شد. این رقم درآمد متوسط یک خانواده چهارنفره در چهار سال بر اساس معیارهای جهانی است. در اینجا یک واقعیت مهم را نیز نباید فراموش کرد و آن اینکه درست است ارزش این منابع هیدروکربوری حدود ۱۲ هزار میلیارد دلار است، اما این منابع اولا در یک پروسه زمانی تقریبا صدساله باید استحصال‌شده و به پول تبدیل شود و ثابا، چندین نسل که جمعیتی بالغ بر ۲۰۰ میلیون نفر در این پروسه زمانی است، باید از این منابع و ارزش مالی آن منتفع شوند. منابع نفت و گاز ایران اگرچه نمی‌تواند نشان بالفعل ثروتمندی کشور باشد، اما منشأ بالقوه ثروت به شمار می‌آید؛ به شرطی که نگاه مصرفی به این منابع نداشته باشیم، بلکه منابع مالی حاصل از تولید و فروش این منابع، صرف سرمایه‌گذاری برای تولید و افزایش ثروت شود. البته پیش از آن باید فکری به حال مصرف بی‌رویه انرژی در کشور کرد که خواسته یا ناخواسته به صورت مستقیم این ثروت بالقوه را به تاراج برده است. بر اساس اعلام مقامات دست‌اندرکار، مصرف کنونی انرژی در ایران معادل ۵،۵ میلیون بشکه نفت است که امری بی‌سابقه در جهان محسوب می‌شود. باید اذعان کرد تولید هرچه بیشتر از منابع نفتی و گازی و فروش آن و در مقابل کسب منابع مالی در شرایط کنونی، به شرط هدایت این منابع به سوی سرمایه‌گذاری و تولید ثروت بیشتر، امری عقلانی و اقتصادی است. دلیل این مهم نیز چنانچه در سطور گذشته اشاره شد، کاهش تدریجی ارزش انرژی‌های فسیلی در گذر زمان است. بنابراین هرچه سریع‌تر و بیشتر این منابع استخراج شده و تبدیل به پول شود، به نفع کشور است. اقدام عقلانی دیگر در این زمینه که به ثروت‌آفرینی منابع نفت و گاز کمک بیشتری می‌کند، تبدیل منابع خام به فرآورده و فروش آن است. ارزش واقعی یک بشکه نفت خام با قیمت ۵۰ دلار، ارزشی معادل حداقل صد دلار است. در واقع به‌کارگیری فناوری و تکنولوژی برای تبدیل نفت خام به انواع فرآورده، ارزش افزوده‌ای معادل قیمت نفت خام ایجاد می‌کند که قدرت ثروت‌آفرینی آن چسبا بیشتر از نفت خام است. بنابراین در درجه اول، اقتصاد کشوری مانند ایران باید از تمرکز بر نفت و گاز به‌عنوان منابع اصلی ثروت دست برداشته و در تدارک ایجاد زمینه‌های واقعی ثروت‌آفرینی بر مبنای بهره‌گیری از توانمندی‌ها و ظرفیت‌های نیروی انسانی و تولید علم و تکنولوژی برآید، در درجه دوم دولتمردان و سپس مردم باید باور ثروتمندبودن براساس منابع نفت و گاز را فراموش کرده و با نگاهی جدید به این منابع، به فکر ثروت‌آفرینی از منابع نفت و گاز باشند. فرصت بهره‌گیری از منابع نفت و گاز برای تولید ثروت نیز محدود است. این منابع نمی‌توانند ارزشی ثابت و پایدار در آینده داشته باشند. بنابراین باید نگاه سنتی به این منابع و چگونگی بهره‌گیری از آنها در تولید ثروت و در نهایت ایجاد رفاه، از بین رفته و نگاهی جدید و اقتصادی بر آن حاکم شود. منابع بی‌پدیل نفت و گاز باید پشتوانه‌ای برای حرکت اقتصاد کشور به سمت تولید ثروت بر مبنای علم و دانش باشند. در اصل محور اصلی تولید ثروت، علم و دانش است که منابع نفت و گاز این محور را حمایت می‌کنند.

خبر

گرانی بیش از ۱۷ درصدی کالاهای وارداتی ممنوع شد

● دبیر کل اتاق اصناف ایران گفت: هر واحد صنفی بین ۷ تا ۱۷ درصد می‌تواند برای کالاهای وارداتی افزایش قیمت دهد و بیشتر از آن تخلف است. به گزارش تسنیم، علی عوض‌پور، دبیر کل اتاق اصناف ایران، در برنامه تیر امشب درباره نظارت بر بازار، گفت: بازرسی از وظایف اتاق‌های اصناف و اتحادیه‌های صنفی است که به‌طور دقیق سازماندهی شده و در مقاطع مختلف با توجه به افزایش تقاضا به‌صورت خاص انجام می‌شود.

مرضیه امیری: پرونده تخلف مالی تعاونی ثامن‌الحجج به‌عنوان اولین پرونده بررسی قضانی مؤسسات مالی و اعتباری غیرمجاز، بیش از ۹ جلسه است که در دادگاه کیفری یک تهران به ریاست قاضی باقری در حال بررسی است. ثامن‌الحجج که کار خود را با سرمایه شش‌میلیون و ۲۰۰هزارتومانی در سال ۸۰ آغاز کرد، در سال ۸۸ (آخرین سال ارائه ترازنامه) ۸۷ میلیارد تومان سپرده جمع‌آوری کرده و تا سال ۹۴ سرمایه خود را به ۱۲هزار و ۳۰۰ میلیارد تومان می‌رساند. خبرگزاری میزان که در جلسه آخر دادگاه این پرونده، متهم ردیف دوم و سوم پرونده حضور نداشته‌اند و برخلاف آنچه متهم ردیف اول مدعی شده که داریی‌های این مؤسسه پاسخ‌گوی پرداخت همه مطالبات معوق آن است، بازرس بانک مرکزی با ارائه اطلاعاتی نشان داده این ادعا هیچ پایه‌ای در واقعیت ندارد و ثامن‌الحجج املاکی را با منابع این تعاونی خریداری کرده، اما این املاک به نام تعاونی نیستند. حالا با به‌جریان‌افتادن پرونده تخلف مالی این تعاونی، مصادیق اتهامی این مؤسسه روشن‌تر شده است؛ مصادیقی که ردپای افراد خاص و برخی سلب‌ریتی‌ها را نیز می‌توان به‌عنوان سهم‌برندگان مالی در آن دید. «شرق» در این گزارش تلاش کرده است با ارائه تاریخچه‌ای از چگونگی شکل‌گیری و فعالیت این مؤسسه، جزئیاتی از تخلفات صورت‌گرفته در مؤسسه ثامن‌الحجج را جمع‌آوری کند.

ثامن‌الحجج چگونه شکل گرفت؟

پرونده مؤسسه ثامن‌الحجج به‌عنوان اولین پرونده رسیدگی به تخلفات مؤسسات مالی و اعتباری، نزدیک به ۹جلسه است در دادگاه به جریان افتاده و در حال بررسی است. در این پرونده، سه متهم تعیین شده‌اند؛ ابوالفضل میرعلی متهم ردیف اول، ربابه ابراهیمی، همسر ابوالفضل میرعلی متهم ردیف دوم که به‌عنوان عضو هیئت‌مدیره جزء امضانگدگان اصلی فعالیت‌های این تعاونی بوده است و مهدی رمضانیان متهم ردیف سوم است که تاکنون در هیچ‌کدام از جلسات دادگاه شرکت نکرده و معلوم نیست در ایران حضور دارد یا خیر.

ابوالفضل میرعلی، عضو هیئت‌مدیره و مدیرعامل مؤسسه ثامن‌الحجج، تا قبل از اینکه به این مؤسسه وارد شود، کارمند داگستری مشهد در دادگاه ویژه روحانیت بوده است و در سال ۱۳۸۰ شرکت تعاونی اعتباری ثامن‌الحجج دانش‌آموختگان سبزوار را تأسیس می‌کند. طبق اساسنامه این تعاونی، قرار بوده محدوده فعالیت شرکت در سبزوار و با استخدام کارمندان با حداقل مدرک کاردانی باشد؛ هرچند این اساسنامه اجرائی نمی‌شود و در ۱۴ سال، مؤسسه ثامن‌الحجج بالغ بر ۴۸۰ شعبه در سراسر کشور تأسیس می‌کند و خود ابوالفضل میرعلی دارای مدرک دیپلم متوسطه در سمت بالای مدیریتی مشغول می‌شود. میرعلی از همان سال ابتدایی تأسیس این مؤسسه تا سال ۱۳۸۵، به‌عنوان رئیس هیئت‌مدیره در این تعاونی مشغول به کار می‌شود و بعد از خروج دوساله از مؤسسه، در سال ۱۳۸۷ دوباره به‌عنوان رئیس هیئت‌مدیره به ثامن‌الحجج بازمی‌گردد. میرعلی در سال ۸۹ تا پایان کار این مؤسسه، یعنی سال ۹۴، به‌طور مشترک هم در سمت رئیس هیئت‌مدیره و هم مدیرعامل منصوب بوده است. طبق اقرار خود میرعلی در جلسه ششم دادگاه، او مدرک دیپلم دارد و وکیل ایشان میرعلی را به‌عنوان باغدار و دامدار نمونه معرفی کرده است و این‌گونه نتیجه‌گیری کردند که کسی که باغدار و دامدار نمونه بود، صلاحیت بانکداری هم دارد. به‌جز سابقه تحصیلی میرعلی، سوابق مالی او نیز چندان روشن نبوده، به‌طوری‌که قبل از اینکه وارد مؤسسه ثامن‌الحجج شود، ۱۱۹ فقره چک برگشتی داشته است.

به گزارش «شرق»، مؤسسه ثامن‌الحجج ۱۴ سال به فعالیت خود ادامه می‌دهد و سرمایه شش میلیون تومانی ابتدایی خود را به ۱۲هزار و ۳۰۰ میلیارد تومان تبدیل می‌کند؛ سرمایه‌ای که تنها ۲۰ تا ۳۰ درصد آن به صورت ریالی موجود است. بالاخره بعد از بالا رفتن حجم مطالبات معوق و اعتراض سپرده‌گذاران، مؤسسه

ثامن‌الحجج در سال ۹۴ به دستور قضانی منحل می‌شود و حالا پرونده بررسی تخلفات آن به اتهام «اخلال در نظام اقتصادی و حیف‌وکیل اموال مردم» به جریان افتاده است. گذشت ۹جلسه از دادگاه بررسی این پرونده مصادیق این اتهام را تا حدی روشن کرده؛ مصادیقی که گویای تخلف‌های عجیبی است که البته سهم‌بران آن فقط اعضای هیئت‌مدیره نبودند. طبق محاسبات انجام‌شده بانک مرکزی، مؤسسه ثامن‌الحجج دارای کسری سه‌هزار و ۹۹۰ میلیارد تومان است؛ ۱۲۰ میلیارد تومان زیان انباشت‌شده، ۱۱۰۰ میلیارد تومان فروش ملکی که انجام نشده و در صورت‌های مالی آن فروخته‌شده اعلام شده است، ۱۱۲ میلیارد تومان مطالبات واهی از بانک مرکزی، ۹۰۰ میلیارد تومان دین مالیاتی، اگر کمی به عقب بازگردیم، اطلاعات نشان می‌دهد مؤسسه ثامن‌الحجج در سال۸۰ کار خود را با سرمایه شش میلیون تومان شروع می‌کند و در سال ۸۸، این رقم به ۸۷ میلیارد تومان می‌رسد. شش سال حداقل شده و اکنون بیش از دو میلیارد تومان در ازای پرداخت تسهیلات معوق به این مؤسسه به‌دکار است. ثامن‌الحجج از این صادر شده و ماهانه رقم پنج‌میلیون و صد هزار تومان از این مؤسسه به‌عنوان حقوق دریافت می‌کرده است. این اولین تخلف درخصوص این فرد (ح.ص) است؛ دریافت حقوق از دو منبع. اما حضور این خانواده در ثامن‌الحجج به همین‌جا ختم نمی‌شود. همسر «ح.ص» خانم «ف.پ» حدود یک‌میلیارد و ۱۸ میلیون تومان تسهیلات از این مؤسسه دریافت کرده و دختر ایشان «م.ص» به‌عنوان کارمند در این مؤسسه استخدام شده و اکنون بیش از دو میلیارد تومان در ازای پرداخت تسهیلات معوق به این مؤسسه به‌دکار است. ثامن‌الحجج از این صادر و دختر دو فقره ملک هم خریداری کرده‌اند؛ یکی در یزد و دیگری در اصفهان. تعاونی ثامن‌الحجج یک قطعه زمین در یزد به متراژ ۲۱۰ متر، دارای دو سند مجزا به نام همسر و فرزند دختر «ح.ص» به ارزش ۵۰ میلیارد تومان و یک آپارتمان هم در اصفهان به نام «ف.پ»، همسر «ح.ص» به قیمت یک میلیارد تومان خریداری کرده و بیول آن هم به تمامی پرداخت شده است، البته رقم ذکرشده برای ملک یزد با توجه به متوسط قیمت زمین در شهر یزد جای تأمل دارد. مرادوات مالی ثامن‌الحجج با این خانواده در موردهای دیگری هم در جریان بوده؛ مجموع حقوق ماهانه پنج‌میلیون و صد هزار تومانی که برای «ح.ص» از طریق ثامن‌الحجج و تا تاریخ ۹۴/۹/۹ پرداخت می‌شده، به حساب همسر ایشان منتقل و به‌عنوان اقساط تسهیلات دریافتی «ف.پ» پرداخت می‌شده است. در واقع بخش عمده اقساط تسهیلات بیش از یک‌میلیاردتومانی همسر «ح.ص» از محل حقوق واریزی به او مستهلک می‌شده است.

در جزئیات تخلفات موردهای دیگر این مؤسسه بازهم به نام همسر «ح.ص» می‌رسیم، سال ۹۴ فردی به نام «م.» با دستور شغاهی رئیس شعبه ثامن‌الحجج، پنج فقره تسهیلات دریافت می‌کند که در وجه شرکتی است که رئیس هیئت‌مدیره آن همان همسر فرد یادشده یعنی «ح.ص» است. **ردپای سلب‌ریتی‌ها در تخلفات ثامن‌الحجج** اما موارد تخلف پرونده مالی ثامن‌الحجج موردهای عجیب دیگری نیز دارد؛ هزینه‌های میلیاردری به نام تبلیغات برای دو مجری تلویزیون. در تاریخ ۱۳۸۷/۱۲/۱۴ و ۹۲/۷/۴، مؤسسه ثامن‌الحجج دو مبلغ ۱۸۰ میلیون تومانی و ۴۰۰ میلیون‌تومانی را به حساب «م.م» مجری یک برنامه تلویزیونی واریز می‌کند و عنوانی که روبروی این اعداد در توضیح دلیل وجه ذکر شده، یک کلمه است؛ هدیه. اما رقم هدیه‌ای که آقای «م.م» در آن اشاره کرده است، ۱۱۲ میلیارد تومان است؛ ۱۲هزار و ۳۰۰ میلیارد تومان سپرده جمع‌آوری می‌کند و سرمایه خود را به ۱۲هزار و ۳۰۰ میلیارد تومان می‌رساند. در سال ۹۲ برای اولین‌بار وزارت اطلاعات صلاحیت مدیریتی ثامن‌الحجج را استعلام می‌کند و صلاحیت ابوالفضل میرعلی به‌عنوان مدیرعامل تأیید نمی‌شود بااین‌حال میرعلی به فعالیت مدیریتی خود ادامه می‌دهد. این مؤسسه برخلاف ماهیت تعاونی خود شرکت در سبزوار و با استخدام کارمندان با حداقل مدرک کاردانی باشد؛ هرچند این اساسنامه اجرائی نمی‌شود و در ۱۴ سال، مؤسسه ثامن‌الحجج بالغ بر ۴۸۰ شعبه در سراسر کشور تأسیس می‌کند و خود ابوالفضل میرعلی دارای مدرک دیپلم متوسطه در سمت بالای مدیریتی مشغول می‌شود. میرعلی از همان سال ابتدایی تأسیس این مؤسسه تا سال ۱۳۸۵، به‌عنوان رئیس هیئت‌مدیره در این تعاونی مشغول به کار می‌شود و بعد از خروج دوساله از مؤسسه، در سال ۱۳۸۷ دوباره به‌عنوان رئیس هیئت‌مدیره به ثامن‌الحجج بازمی‌گردد. میرعلی در سال ۸۹ تا پایان کار این مؤسسه، یعنی سال ۹۴، به‌طور مشترک هم در سمت رئیس هیئت‌مدیره و هم مدیرعامل منصوب بوده است. طبق اقرار خود میرعلی در جلسه ششم دادگاه، او مدرک دیپلم دارد و وکیل ایشان میرعلی را به‌عنوان باغدار و دامدار نمونه معرفی کرده است و این‌گونه نتیجه‌گیری کردند که کسی که باغدار و دامدار نمونه بود، صلاحیت بانکداری هم دارد. به‌جز سابقه تحصیلی میرعلی، سوابق مالی او نیز چندان روشن نبوده، به‌طوری‌که قبل از اینکه وارد مؤسسه ثامن‌الحجج شود، ۱۱۹ فقره چک برگشتی داشته است.

به گزارش «شرق»، مؤسسه ثامن‌الحجج ۱۴ سال به فعالیت خود ادامه می‌دهد و سرمایه شش میلیون تومانی ابتدایی خود را به ۱۲هزار و ۳۰۰ میلیارد تومان تبدیل می‌کند؛ سرمایه‌ای که تنها ۲۰ تا ۳۰ درصد آن به صورت ریالی موجود است. بالاخره بعد از بالا رفتن حجم مطالبات معوق و اعتراض سپرده‌گذاران، مؤسسه

«شرق» از تخلفات یکی از مؤسسات مالی و اعتباری غیرمجاز گزارش می‌دهد

ردپای برخی سلب‌ریتی‌ها و مسئولان در پرونده ثامن‌الحجج

زمین ۲۰۰ متری همسر یکی از مسئولان در یزد، ۵۰میلیارد تومان معامله شد

عکس: علی نقی‌پورپنجره

کشور را هم می‌توان در گزارش‌های مالی این مؤسسه دید. این خانواده در سه مصداق تخلفی ثامن‌الحجج حضور داشته؛ پرداخت سود نامتعارف، پرداخت حقوق نامتعارف و خرید اموال غیرمنقول نامتعارف. در پرداخت‌های حقوقی این مؤسسه موردی ذکر شده که نشان می‌دهد صد میلیارد تومان به حساب فردی واریز شده است و در توضیح گفته شده این رقم در ازای حقوق ۲۰ سال این کارمند به صورت پیشاپیش و یک‌جا اکنون پرداخت شده است. پدر این خانواده که یکی از افراد رده‌بالای... است، حکم مشاور از این مؤسسه برای او صادر شده و ماهانه رقم پنج‌میلیون و صد هزار تومان از این مؤسسه به‌عنوان حقوق دریافت می‌کرده است. این اولین تخلف درخصوص این فرد (ح.ص) است؛ دریافت حقوق از دو منبع. اما حضور این خانواده در ثامن‌الحجج به همین‌جا ختم نمی‌شود. همسر «ح.ص» خانم «ف.پ» حدود یک‌میلیارد و ۱۸ میلیون تومان تسهیلات از این مؤسسه دریافت کرده و دختر ایشان «م.ص» به‌عنوان کارمند در این مؤسسه استخدام شده و اکنون بیش از دو میلیارد تومان در ازای پرداخت تسهیلات معوق به این مؤسسه به‌دکار است. ثامن‌الحجج از این صادر و دختر دو فقره ملک هم خریداری کرده‌اند؛ یکی در یزد و دیگری در اصفهان. تعاونی ثامن‌الحجج یک قطعه زمین در یزد به متراژ ۲۱۰ متر، دارای دو سند مجزا به نام همسر و فرزند دختر «ح.ص» به ارزش ۵۰ میلیارد تومان و یک آپارتمان هم در اصفهان به نام «ف.پ»، همسر «ح.ص» به قیمت یک میلیارد تومان خریداری کرده و بیول آن هم به تمامی پرداخت شده است، البته رقم ذکرشده برای ملک یزد با توجه به متوسط قیمت زمین در شهر یزد جای تأمل دارد. مرادوات مالی ثامن‌الحجج با این خانواده در موردهای دیگری هم در جریان بوده؛ مجموع حقوق ماهانه پنج‌میلیون و صد هزار تومانی که برای «ح.ص» از طریق ثامن‌الحجج و تا تاریخ ۹۴/۹/۹ پرداخت می‌شده، به حساب همسر ایشان منتقل و به‌عنوان اقساط تسهیلات دریافتی «ف.پ» پرداخت می‌شده است. در واقع بخش عمده اقساط تسهیلات بیش از یک‌میلیاردتومانی همسر «ح.ص» از محل حقوق واریزی به او مستهلک می‌شده است.

در جزئیات تخلفات موردهای دیگر این مؤسسه بازهم به نام همسر «ح.ص» می‌رسیم، سال ۹۴ فردی به نام «م.» با دستور شغاهی رئیس شعبه ثامن‌الحجج، پنج فقره تسهیلات دریافت می‌کند که در وجه شرکتی است که رئیس هیئت‌مدیره آن همان همسر فرد یادشده یعنی «ح.ص» است. **ردپای سلب‌ریتی‌ها در تخلفات ثامن‌الحجج** اما موارد تخلف پرونده مالی ثامن‌الحجج موردهای عجیب دیگری نیز دارد؛ هزینه‌های میلیاردری به نام تبلیغات برای دو مجری تلویزیون. در تاریخ ۱۳۸۷/۱۲/۱۴ و ۹۲/۷/۴، مؤسسه ثامن‌الحجج دو مبلغ ۱۸۰ میلیون تومانی و ۴۰۰ میلیون‌تومانی را به حساب «م.م» مجری یک برنامه تلویزیونی واریز می‌کند و عنوانی که روبروی این اعداد در توضیح دلیل وجه ذکر شده، یک کلمه است؛ هدیه. اما رقم هدیه‌ای که آقای «م.م» در آن اشاره کرده است، ۱۱۲ میلیارد تومان است؛ ۱۲هزار و ۳۰۰ میلیارد تومان سپرده جمع‌آوری می‌کند و سرمایه خود را به ۱۲هزار و ۳۰۰ میلیارد تومان می‌رساند. در سال ۹۲ برای اولین‌بار وزارت اطلاعات صلاحیت مدیریتی ثامن‌الحجج را استعلام می‌کند و صلاحیت ابوالفضل میرعلی به‌عنوان مدیرعامل تأیید نمی‌شود بااین‌حال میرعلی به فعالیت مدیریتی خود ادامه می‌دهد. این مؤسسه برخلاف ماهیت تعاونی خود شرکت در سبزوار و با استخدام کارمندان با حداقل مدرک کاردانی باشد؛ هرچند این اساسنامه اجرائی نمی‌شود و در ۱۴ سال، مؤسسه ثامن‌الحجج بالغ بر ۴۸۰ شعبه در سراسر کشور ۴۸۹ شعبه افتتاح و سودهای بالاتر از سود معین در بانک مرکزی پرداخت می‌کند.

اما در مصادیق ذکرشده برای پرونده تخلف مالی مؤسسه ثامن‌الحجج به موردهایی مانند سوءاستفاده از عبارت تحت‌نظارت بانک مرکزی، پرداخت سودهای نامتعارف به سپرده‌ها و تسهیلات کلان با نرخ سودهای اندک، پرداخت وام‌های کلان به افراد خاص در نهادهای خاص و پرداخت تسهیلات بدون وثیقه می‌رسیم.

آن‌چنان که جزئیات پرونده ثامن‌الحجج نشان می‌دهد، این مؤسسه در سال‌های فعالیت خود حدود ۲۵۵ فقره تسهیلات با کف یک میلیارد و سقف ۲۰۰میلیارد تومان آن هم با نرخ سود سه تا چهار درصد ارائه کرده است. نمونه‌هایی از این فقره‌ها شامل تسهیلات دریافتی فردی به نام آقای «س.ش» به مبلغ ۵۰ میلیارد تومان است که سود در نظر گرفته‌شده برای این وام کلان تنها سه درصد بوده و خانم «ط.م» ۴۳ میلیارد تومان وام با سود چهار درصد از مؤسسه دریافت کرده است. در این بین وزیر سابق دولت دهم که هم دیده می‌شوند؛ یکی از وزرای سابق دولت دهم که سمت مشاور امور بین‌الملل در این مؤسسه برای او ثبت شده، مبلغ ۱۲۴ میلیارد تومان تسهیلات از ثامن‌الحجج دریافت کرده و ردپای یک خانواده رده‌بالای اجرائی

به‌عنوان هدیه دریافت کرده، در مقابل تسهیلات دریافتی او از ثامن‌الحجج تقریبا ناچیز است. «م.م» از مؤسسه ثامن‌الحجج یک وام دومیلیارد و ۹۰۰ میلیون‌تومانی دریافت کرده که تنها ۸۰۰ میلیون تومان آن را بازگردانده است که البته این رقم بازگشتی را از هدیه دریافتی (۵۸۰ میلیون تومان) کم کنیم، به عدد ۲۲۰ میلیون تومان می‌رسیم که در واقع از صیب «م.م» خرج شده و در مقابل دومیلیارد و ۷۸۰ میلیون تومان را در حساب خود نگه داشته است. ثامن‌الحجج به مجری معروف دیگر تلویزیون «ع.» هم بی‌توجه نبوده و به حساب فردی یک میلیارد تومان در قالب هزینه تبلیغات واریز کرده است.

واردات برنج و خریدوفروش بازیکن هندبال

در بررسی دیگر تخلفات مؤسسه ثامن‌الحجج به مواردی مانند واردات برنج و خریدوفروش بازیکن ورزشی هم می‌رسیم. این مؤسسه در ۹۱ سال به نمایندگی فردی به نام «خ» مقدار ۶۹۰ تن برنج با ارز مرجع وارد کرده که برخلاف ماهیت قانونی مؤسسه بوده است. این مؤسسه وارد تیم‌داری هم شده بوده و بازیکن هندبال خریدوفروش می‌کرده تاجایی‌که فدراسیون هندبال در این ماجرا ورود کرده و اعتراض خود را اعلام می‌کند.

پرداخت سود به صورت دستی از دیگر ترندهای غیرقانونی این مؤسسه بوده؛ به‌این‌صورت که هیچ نرخ سود سبیده و تسهیلاتی به صورت عام و فراگیر معنایی نداشته و از آنجاکه شعبه‌های ثامن‌الحجج سیستم مرکزی نداشته‌اند، در هر شعبه رئیس شعبه می‌توانسته به صورت دستی و شفاهی نرخ سود تعیین کند. در همین روند هم بوده که ۲۴۴ مورد تسهیلات با نرخ سه تا چهار درصد از بانک مرکزی پرداخت شده و برخی از سپرده‌گذاران می‌توانستند حتی سودی تقریبا برابر با پول خود دریافت کنند. به‌عنوان مثال فردی به نام «ا.ف» که از بستگان همسر ابوالفضل میرعلی است، رقم ۲۶۰ میلیارد تومان سپرده داشته و به طور متوسط سودی برابر با ۴۰ تا ۸۹ درصد دریافت می‌کرده است.

تخلف بعدی ثامن‌الحجج مربوط به پرداخت تسهیلات بدون وثیقه است. یک شرکت به نام «ل.خ» با زمینه فعالیت تولید لنت و صفحه‌کلاژ خودرو در دو مورد وام میلیاردی از این مؤسسه دریافت کرده؛ بدون اینکه وثیقه‌ای را به ضمانت بگذارد. مورد اول دریافت تسهیلات ۳۶ میلیاردتومانی و مورد دوم دریافت ۲۶میلیارد تومان است. این شرکت در حالی در مجموع ۶۲ میلیارد تومان وام از ثامن‌الحجج گرفته که نه پرونده‌ای در این تعاونی دارد، نه وثیقه. موردهای دیگر ارائه تسهیلات بدون وثیقه به افراد بوده مانند «م.ش» دریافت‌کننده ۱۵ میلیارد تومان تسهیلات، «ع.ف» ۱۲میلیارد تومان، «م.ب» ۱۰ میلیارد تومان؛ اما کانون مرکزی سرمایه‌گذاری ثامن‌الحجج در حوزه مستغلات بوده تا حدی که اگر طبق قانون بانک‌ها می‌توانند ۲۰ درصد سرمایه خود را صرف خرید املاک کنند و باقیی آن را باید صرف ارائه تسهیلات کنند، این مؤسسه ۳۰ تا ۳۵ درصد اموالش را تسهیلات داده و حاکترن سرمایه خود را به خرید املاک اختصاص داده است. این مؤسسه چهار ملک اصلی در مجموع دارایی‌های خود دارد که یکی از آنها تحت شراکت با بانک انصار در مشهد است. این‌طور که یک منبع آگاه به ما خبر داده، املاک این مؤسسه با بیش‌برآوردی قیمتی از سمت مدیریت ثامن‌الحجج همراه بوده و بعد از کارشناسی قیمت مشخص شده به‌هیچ‌عنوان دارایی‌های غیرمنقول این مؤسسه کفاف بازپرداخت مطالبات معوقش را نمی‌دهد. هرچند همه این داریی‌ها به طور کامل هنوز شناسایی نشده‌اند.

آن‌چنان که خبرگزاری میزان نوشته است، بازرس بانک مرکزی در آخرین جلسه دادگاه این پرونده با اشاره به همین موضوع گفته: «حتما در ذهن خیلی از افراد این موضوع وجود دارد که با وجود این همه املاک چرا تعاونی زیان‌ده شده است؟» او فهرستی از املاک را نشان داده که از منابع تعاونی خریداری شده است؛ اما به نام تعاونی نیستند.

ایمان ناصری، مدیرکل خاورمیانه مؤسسه مشاوران بازار نفت و گاز FGE هم در رد جدی این اظهارنظر به «شرق» می‌گوید: اصلا توافقی رخ نداده که برمی‌مانی آن، اثرگذاری بر بازار را بررسی کنیم. علاوه بر آن، ذخایر استراتژیک نفت در سطح جهان هرگز نمی‌گذارد قیمت نفت تا این میزان افزایش پیدا کند. این اتفاق حتی در زمان جنگ جهانی هم رخ نخواهد داد، مگر قیمت برسد؛ ناصری در ادامه با بیان اینکه هم آمریکا و هم روسیه مخالف صد‌درصد افزایش قیمت نفت بیش از ۸۰ دلار هستند، می‌افزاید: حتی رقم صد دلار به هر بشکه برای هر دو کشور، مثل سم می‌ماند. بنابراین حتی اگر نفت به بالای ۹۰ دلار برسد، احتمالا آمریکا ذخایر استراتژیک خود را وارد بازار می‌کند تا قیمت‌ها را کاهش دهد. او با بیان مثالی می‌گوید: اگر صادرات نفت یکی از کشورهای مهم، یکباره به صفر برسد، نفت به صد دلار خواهد رسید، اما در مقابل، آمریکا که خود یک‌سوم ذخایر استراتژیک جهان را در اختیار دارد، این میزان را وارد بازار می‌کند و قیمت‌ها را می‌شکند. این اتفاق می‌تواند از سوی آمریکا تا یک سال ادامه داشته باشد، حال اگر دیگر کشورهایی که ذخایر استراتژیک دارند را هم در نظر بگیریم، قطعاً خواهید دید که تا سه تا چهار سال، با ذخایر استراتژیک می‌توان بازار نفت را متعادل نگاه داشت.

اقتصاد

یادداشت

بنادر؛ قربانی اول تحریم‌ها

محمدعلی عسگری ـ کارشناس بندر

● کم‌وبیش از یکی دو ماه منتهی به ۱۸ اردیبهشت- روز خروج آمریکا از برجام- نهادهای مسئول از بازگشت تحریم‌ها اطلاع نسبی داشته‌اند و نسبت به تهدیدات آینده در صنعت حمل‌ونقل دریایی اطلاعات لازم را کسب کرده‌اند. از سوی دیگر، تحریم‌های گذشته و تجربه دوردن‌ها به همان نسبت که برای منافع ملی تهدیدآمیز بود، فرصت‌هایی نیز ایجاد کرده است. در نتیجه انتظار این بود اگر در جذب سرمایه‌گذار خارجی به هر دلیلی، تعلل و فرصت‌سوزی کرده‌ایم که پایشان به بنادر کشور نرسد، دست‌کم نسبت به موج فراینده تحریم‌ها که از ۱۳ مرداد باز خواهند گشت، تمهیدات لازم را ببندیشیم. در نتیجه انتظار فزاینده تحریم‌هایی که از نیمه مرداد ماه امسال مجدداً بازخواهند گشت، این بیم را ایجاد کرده که بی‌تدبیری در حل‌وفصل بخش پیشانی بنادر استراتژیک که بی‌شک نوک پیکان حملات تحریم‌ها خواهند بود، این ابهام را ایجاد کرده که برای شمارش معکوس آغاز تحریم‌ها به چه می‌اندیشیم و دقیقاً منتظر چه اتفاقی هستیم؟

چه زمانی مسئولان امر متوجه خواهند شد که تحریم‌ها جدی‌تر از آن است که گمان می‌بردند؟ آیا زمانی برای فرصت‌سوزی باقی مانده است؟

۱۶ ماه دوران ماه‌عسل برجام، قدر مسلم طلایی‌ترین فرصت برای جذب سرمایه‌های خارجی و درگیرکردن منافع آنها در صنعت حمل‌ونقل دریایی بود که با موانع بوروکراتیک، بهانه‌های واهی و البته قوانین و مقررات دست‌وپایگر از دست رفت. طبیعی است که سهم سرمایه‌گذار خارجی، آنچنان است که با اولین تشرهای بین‌المللی فرار را بر قرار ترجیح می‌دهد، چون منافع و سرمایه ارزشمندی را در ایران درگیر نکرده است.

از سوی دیگر، این سیاست که فرصت‌ها چنانچه بین دوستان تقسیم شود، در روزهای بحرانی اقتصاد ملی را نجات نمی‌دهد، تجربه شکست‌خورده‌ای است. نه به این دلیل که تجربه شرکت‌ها اغلب در فهرست تحریم‌ها قرار دارند بلکه به این جهت که عملکرد آنها اغلب در شرایط صلح و آرامش به اندازه کافی زیان‌بار بوده و در شرایط جنگی جای هیچ‌گونه تردیدی نیست و توان و چابکی مقابله با تحریم‌ها را نخواهد داشت.

متأسفانه اکنون در همان موقعیتی هستیم که ۹ سال پیش در نیمه دوم سال ۸۶ قرار داشتیم؛ کشور، چهار ماه دیگر پس از تجربه بازگشت همه تحریم‌ها، آیینی یکی از بزرگ‌ترین تحریم‌های جهانی از چهارم نوامبر است. ما نه تنها تدبیری برای این بحران نیندیشیده و خود را در برابر محدودیت‌ها واکنشیه نکرده‌ایم، بلکه از تجربه تحریم‌های گذشته نیز کمتر بهره برده‌ایم. اگر منتظر معجزه یا رویداد ویژه‌ای هستیم، این بار به مراتب فرصت‌ها و مزیت‌های سهگیم‌تری را از دست خواهیم داد.

خبر ویژه

بومی‌سازی ساخت پمپ‌های دنده‌ای در پتروشیمی جم

● متخصصان شرکت پتروشیمی جم، موفق به ساخت پمپی دنده‌ای با فشار عملیاتی چهار بار و دبی ۳۰۸ متر مکعب بر ساعت و ساخت گیربکس کاهنده با نسبت دور هفت به یک شدند. مهندس قیامی در جلسه مدیران مجتمع ضمن قدردانی از این اقدام ارزشمند، اظهار کرد: پتروشیمی جم در سال اقتصاد مقاومتی و حمایت از تولید ملی در راستای بی‌اثرکردن تحریم‌ها موفق شد دانش ساخت پمپ‌های دنده‌ای را در کارگاه مرکزی این مجموعه بومی‌سازی کند.

معاون نگهداری و تعمیرات پتروشیمی جم یادآور شد: تست‌های عملیاتی خود را مطابق با استاندارد API 676 (استاندارد ساخت و تست پمپ‌های جابه‌جایی مثبت و روتاری شامل دنده‌ای، اسکرو، لوپ و پرده‌ای) با موفقیت گذرانده و به تأیید ادارات ذی‌ربط داخلی رسیده است. ساخت این پمپ در پتروشیمی جم تبلوری از عزم و اراده و همدلی بین واحدهای مرتبط از جمله مهندسی، بازرسی، بهره‌برداری، ماینتری، ابزار دقیق، برق و کارگاه مرکزی بوده است. این همکاری و اتفاق نظر در مجتمع جم یقیناً سرآغازی برای حرکت با قدم‌های استوارتر، بلندتر و آینده‌ساز است که در سایه حمایت‌های بی‌دریغ مدیریت محترم محقق شده است.

محمدمهدی قیامی با اشاره به شعار شرکت پتروشیمی جم گفت: طراحی و ساخت این پمپ تبلوری است از عزم و اراده ملی این مجموعه بزرگ صنعتی و گامی است بلند در راستای شعار «جم، جهانی متمایز» که با حمایت‌های مدیریت شرکت محقق خواهد شد.